

VEAS MARKED AS
Bjerkåsholmen 125
3470 SLEMMESTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torbjørn Raugstad, 32 26 68 10

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til drift av komposteringsanlegg på Henningsmoen næringsområde i Indre Østfold kommune

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Veas Marked AS, og gir tillatelse etter forurensningsloven til drift av komposteringsanlegg på Henningsmoen næringsområde i Indre Østfold kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr. 175 000,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Vi viser til revidert søknad mottatt 14.10.2022 fra Veas Marked AS om tillatelse etter forurensningsloven til drift av komposteringsanlegg på Henningsmoen næringsområde (gbnr. 615/9) i Indre Østfold kommune.

Bakgrunn

Veas Marked AS ønsker å etablere et nytt komposteringsanlegg («Kompostverket») på Henningsmoen næringsområde i Indre Østfold kommune. Formålet med anlegget er todelt. Den ene målsetningen er å tilby en fremtidsrettet god løsning på utfordringen med dagens mellomlagerpraksis, hvor slam lagres under åpen himmel med fare for sjenanse for nærliggende omgivelser og forurensning til grunn. Den andre målsetningen er å utvikle en helhetlig, kostnadseffektiv og fremtidsrettet slamhåndtering som støtter oppunder mål om høy gjenbruksgrad av næringsstoffer i slam. Komposteringsanlegget skal oppnå formålet ved å foredle slam og biorest av slam til etterspurte og attraktive produkter som kan omsettes i markedet.

Søknad

Veas Marked AS søker om tillatelse til utslipp fra drift av komposteringsanlegget. Anlegget vil ha en kapasitet på 100 000 tonn slam våtvekt per år, uavhengig av tørrstoffprosent. Kompostverket skal ta imot avløpsslam og biorest fra flere kommuner, men det er hovedsakelig biorest som skal behandles ved anlegget. Anlegget skal også motta ikke-hygienisert og ikke-stabilisert slam fra avløpsrensaneanlegg. Det vil produseres 30 000 - 50 000 tonn kompost per år.

Når slam og biorest ankommer anlegget, vil det mellomlagres i mottaksbinger innendørs frem til det blir brukt til å produsere kompost. Selve komposteringsprosessen starter med at slam og biorest blir lastet inn i en mikser sammen med strukturmateriale (park- og hageavfall mm.). Mikseren blander sammen komponentene, og blandingen legges deretter inn i komposttromler. I tromlene brytes det organiske materialet ned, og det blir dannet næringsrik jord. Etter at komposten har tilbrakt tilstrekkelig tid i komposttromlene, blir kompostjorden enten solgt som et ferdig produkt eller transportert til utsiden av anlegget for ettermodning. I ettermodningsprosessen blir det organiske materialet brutt ned ytterligere. Etter at ettermodningsprosessen er ferdig blir kompostjorden lagret på anlegget og solgt som et jordforbedringsprodukt.

Veas Marked AS har ikke søkt om utslipp av prosessvann til vassdrag, da dette skal renses og gjenbrukes i prosessen. Når det kommer til overvannshåndtering vil dette gjøres i en tretrinnsstrategi der overvann ved mindre nedbørshendelser, vil håndteres ved infiltrasjon i de stedlige massene. Ved større nedbørshendelser skal overvann fra tomten håndteres i åpne løsninger med potensielt utslipp til Blekkemyrsbekken. Ved flomhendelser skal det imidlertid sikres overløp fra den åpne overvannshåndteringen og ut til Blekkemyrsbekken. Sanitært avløpsvann fra kompostverket skal føres til oppsamlingstank som skal tømmes jevnlig. Avløpsvannet transporteres til nærmeste rensaneanlegg.

Det vil kunne forekomme utslipp til luft i forbindelse med virksomheten. Det skal etableres renseløsninger for å redusere luktutslipp. Alle utslipp til vann og luft skal forbehandles i henhold til kravene i industriutslippsdirektivet (IED). Anlegget har til hensikt å overholde forpliktende utslippsnivåer (BAT-AEL) for utslipp til luft. Det forventes lite støy i forbindelse med virksomheten.

Høring

Søknaden fra Veas Marked AS har vært på høring i tidsrommet 28.03.2022 til 20.06.2022, og ble kunngjort på Statsforvalterens nettside, jf. forurensningsforskriften § 36-8. Søknaden ble også forhåndsvarslet sakens parter (jf. § 36-6), og andre enn sakens parter som vedtaket kan angå (jf. § 36-7). Høringen ble annonsert i Smaalenenes Avis 05.05.2022.

Det kom fem innspill i forbindelse med høringen. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene og Veas Marked AS sine kommentarer til disse.

Viken fylkeskommune

Viken fylkeskommune skriver at søknaden er grundig, og redegjør for verdiene innenfor området. Slik bestemmelsene i reguleringsplanen for Henningsmoen næringsområde er formulert, er ikke et komposteringsanlegg i strid med bestemmelsene og hensikten med planen.

Det bør vurderes om også andre enn naboer i området, bør varsles. Mange av de som eier naboeiendommene, bor ikke i området. Det kan med fordel vurderes om andre som vil bli berørt og plaget med spesielt lukt bør orienteres spesielt. Det er et pågående planarbeid for blant annet Henningsmoen Søndre, som ligger nordvest for tiltaksområdet, og kommunen bør vurdere om det

bør foretas noen spesielle tiltak for å skjerme området for ubehagelig lukt. Det er også flere stisystemer i nærheten av området, og på toppen av Monaryggen skal det på sikt legges til rette for et friluftsområde. Ubehagelig lukt kan bidra til at flere velger bort rekreasjon i området.

Det framgår at det kan oppstå lukt, og det er gjennomført en spredningsberegning for å vurdere potensialet for luktutslipp. Det står i søknadens punkt 5.5 at lukt fra anlegget vil kunne være merkbart for naboer ca. 7 ganger per måned, med en varighet på opptil 1 time per hendelse. Samtidig står det at avlasting av biler skal skje utendørs via åpen port, og at det medfører en viss risiko for både søl og luktutslipp. Det vises til ROS-analysen. Det bør her tas hensyn til naboer, samt vurderes om lukt vil være sjenerende for kjørende i nærheten. Ubehagelig lukt kan føre til at sjåførere på E18 mister konsentrasjonen.

Fylkeskommunen bemerker seg at det forventes lite støy fra produksjonen.

Det framgår at det ikke vil være utslipp til vassdrag, og at alt prosessvann skal renses og gjenbrukes, samt at alt overvann skal håndteres lokalt. Samtidig skal det foretas utelagring av kompost, og det kan være utslipp til bekk under enkelte forutsetninger ved blant annet flom, jf. søknadens pkt. 4.

Regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken vannregion 2022-2027 legger føringer for forvaltningen av vannforekomstene i vannregionen. Vannforskriftens §§ 4-7 definerer miljømål for vannforekomstene, og vannforvaltningsplanen har fastsatt de konkrete miljømålene. Av vannforskriftens § 4 fremgår det at det ikke er tillatt å forringe miljøtilstanden i vannforekomstene, og dersom tilstanden er dårligere enn god tilstand, skal det gjøres tiltak for å forbedre tilstanden.

Planarbeidet må utrede hvilken effekt planen vil ha på miljøtilstanden i berørte vannforekomster, og om det vil ha konsekvenser for oppnåelsen av miljømålene. Dersom planforslaget vil kunne påvirke måloppnåelsen, må det gjøres en egen vurdering etter vannforskriftens § 12 om ny aktivitet eller nye inngrep. Fylkeskommunen kan ikke se at det er gjort tilstrekkelig vurdering av overvannshåndtering, og hvordan overvannet vil påvirke miljøtilstanden i Blekkemyrsbekken. Det kan være behov for avbøtende tiltak for å forhindre forringelse av bekken.

Viken fylkeskommune ber om at det tas hensyn til Monaryggen som naturelement, men at det også vurderes om Monaryggens formasjon og størrelse vil gi økte, uforutsette lokalklimatiske virkninger for blant annet støy og lukt. I dag fungerer ryggen som en klimaskjerm, og det er gjerne to grader kaldere bak ryggen enn foran.

I bestemmelsenes § 2.1 står det at det skal foreligge en landskapsplan for området før det gis igangsettingstillatelse. Eksisterende vegetasjon og vegetasjonsskjerm skal suppleres med stedegen furu. Det kan med fordel vurderes om det skal avsettes større arealer som buffersoner med vegetasjon i forbindelse med byggesøknader på eiendommen.

Det framgår at det beregnes ettermodning av kompost med en kompostmengde på 100 000 tonn og utelagring av ferdig kompost på 50 000 tonn. Dersom det foretas utelagring, vil det være fare for spredning av fremmede arter som hagelupin og vinterkarse som er registrert i området i dag.

Området ligger langs E18, og fylkeskommunen viser til estetikkveileder for Østfold kommune som vektlegger motorveilandskapets betydning. De mener at det med fordel kan framgå rankehøyde og bredde, og behov for eventuelt tak, og at dette bør framgå av illustrasjoner i fremtidige søknader om tiltak.

Det er positivt at det legges til rette for egen strømproduksjon ved solceller på taket, og at varme dekkes ved bruk av varmeveksling av prosessluft fra kompostranker. Det bør vurderes om det eventuelt er overskuddsproduksjon som bør ivaretas og benyttes andre steder.

Det fremgår at det skal legges til rette for biogass på Slemmestad. Det bør vurderes om det også med fordel kan planlegges på Henningsmoen.

Saken er forelagt kulturarv, arkeologi, samferdselsplanlegging og forvaltning og miljøavdelingen ved vannmiljø. Ingen av dem hadde merknader til tiltaket.

Dersom kommunen kommer fram til at selve utbyggingen krever dispensasjonsbehandling, ber fylkeskommunen om at den oversendes så de kan vurdere om deres regionale interesser er ivaretatt.

Advokat Gunhild Resen-Fellie

Advokat Gunhild Resen-Fellie skriver, på vegne av Henningsmoen AS ved grunneier Ole Henningsmoen, at grunneier er positiv til Kompostverket. Imidlertid har grunneier vært bekymret for luftforurensning og har i festeavtalen gjort det som er mulig fra grunneiers side for å regulere dette. Grunneier ønsker å gjøre Statsforvalteren oppmerksom på de lovnadene Veas har gitt, og håper at Statsforvalteren kan sette vilkår til tillatelsen som er i samsvar med garantiene som Veas har gitt i festeavtalen.

Indre Østfold kommune

Indre Østfold kommune skriver at kommunen som planmyndighet anser at et komposteringsanlegg inngår i næringer som kan etablere seg i dette området og er positiv til etableringen. Kommunen ber likevel Statsforvalteren om å kreve at Veas legger fram grundige vurderinger av luktgenerering og luktspredning før Statsforvalteren vurderer om utslippstillatelse kan gis. De ber også om at Statsforvalteren stiller strenge krav til utslipp av lukt.

Hva gjelder utslipp til vann, så ber kommunen om at muligheter for forurensning av grunnvannet vurderes av hydrogeolog. Videre ønsker de at det legges tett dekke under madrassene og andre steder med næringsrikt materiale på bakken, for å hindre ukontrollert infiltrasjon, samt at det etableres et måleprogram for overvåking av grunnvannet. Kommunen er bekymret for at forurenset overvann fører til forringelse av Blekkemyrsbekken/Smalelva. De mener at det er behov for en grundigere vurdering av mulig påvirkning av miljøtilstanden i den lokale bekken, og hva som skal til av avbøtende tiltak for å hindre forringelse samt redusere risiko for at forurensning finner veien til vassdrag. Videre mener kommunen at det må dokumenteres at overvannsløsningene har tilstrekkelig renseevne, og at de kan håndtere vannmengdene også når det er snø og is. Alternativt må overvannet samles opp. Overvåkingsprogrammet for overvann bør utformes for å kunne fange opp ulike typer forurensning, ikke bare næringsstoffer. Kommunen ber om at kommunens overvannsveileder legges til grunn ved vurderingen, og at det benyttes en klimafaktor på 1,5.

Statens vegvesen

Statens vegvesen skriver at adkomstveien går under Henningsmoen bru (betongkulvert) på E18. Kulverten er smal, og trafikkrapporten foreslår å vurdere om den ene retningen skal forkjørereguleres, samtidig som det sikres god sikt i motsatt retning. Statens vegvesen minner om det er de som har skiltmyndighet på private veger.

Statens vegvesen støtter konklusjonen i støyutredningen til Sweco om at trafikken på adkomstveien til anlegget i svært liten grad vil bidra med støy. Støy fra E18 vil være dominerende for det meste av bebyggelsen i området.

Statens vegvesen forventer at ingen del av nytt komposteringsanlegg, heller ikke parkeringsplasser eller interne veger, vil komme nærmere E18 enn regulert byggegrense. De baserer dette på figur 4 i søknaden som viser detaljregulering for Henningsmoen med planlagte anlegg.

NVE

NVE skriver at Kompostverket ligger delvis innenfor et aktsomhetsområde for flom. Oversvømmelse av anlegget kan føre til forurensning av vannforekomster. En overvannsrapport (Sweco, prosjektnummer 10224040, 25.06.2021) beskriver tiltak som Veas bør gjennomføre for å forhindre flomavrenning ved 200-årsflom. Det er viktig at disse tiltakene blir gjennomført slik at sikkerhet mot flom ivaretas.

Vannressursloven har flere alminnelige regler om vassdrag og grunnvann. Enhver skal opptre aktsomt for å unngå skade eller ulempe for allmenne eller private interesser, jf. aktsomhetsplikten i vannressurslovens §§ 5 (vassdrag) og 43a (grunnvann). Med allmenne interesser menes blant annet biologisk mangfold. Etter NVEs vurdering vil Statsforvalterens behandling av saken etter forurensningsloven tilstrekkelig ivareta disse interessene. En geoteknisk datarapport (Grunnteknikk AS, 114993r1, 24.08.20) viser at det er sprøbruddmateriale/kvikkleire i deler av området der kompostverket skal ligge. NVE forutsetter at Indre Østfold kommune som plan- og bygningsmyndighet påser at sikkerhet mot kvikkleireskred blir ivaretatt.

Veas Marked AS sine kommentarer til høringsinnspillene

Veas Marked AS skriver at etter det de kan se er alle kommentarer ivaretatt i utslippstillatelse eller reguleringsplan og rammetillatelse. Tiltak beskrevet i utslippstillatelse, reguleringsplan og rammetillatelse vil bli implementert i prosjekteringsfasen.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter forurensningsloven § 11 og fastsetter vilkårene etter § 16 i samme lov, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom virksomheten senere ønsker å flytte virksomheten må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. § 29.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for avfallsanlegg, jf. rundskriv T-3/12 punkt 2.2.

Forholdet til Industriutslippsdirektivet (IED)

I henhold til forurensningsforskriften kapittel 36, vedlegg 1 punkt 5.3 b) er slambehandlingsanlegg med en behandlingsskapasitet på mer enn 75 tonn slam våtvekt per dag, omfattet av IED og BAT-konklusjonene for avfallshåndtering (BAT-WT). Veas oppgir i søknaden at Kompostverket vil ha en behandlingsskapasitet på 100 000 tonn slam våtvekt per år. Dette tilsvarer en behandlingsskapasitet på 274 tonn slam våtvekt per døgn. Fordi behandlingsskapasiteten er større enn 75 tonn slam våtvekt per døgn, er anlegget omfattet av IED og BAT-konklusjonene for avfallshåndtering (BAT WT). Det er kun biologisk behandling av avfall som skal skje ved anlegget.

Vurdering av forurensningspotensialet til anlegget

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal, så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

I Miljødirektoratets Naturbase (2022) er det ikke registrert noen viktige naturtyper eller arter av nasjonal forvaltningsinteresse i tiltaksområdet. Tiltaksområdet ble befart av biolog fra Sweco 13.06.2021. Det ble ikke registrert rødlistearter, naturtyper eller andre miljøverdier i form av prioriterte arter eller forvaltningsrelevante arter i området. Det ble imidlertid observert flere fremmedarter, inkludert hagelupin, vinterkarse og rødhyll. Viken fylkeskommune trekker frem spredning av fremmedarter i sin høringsuttalelse. Uønskede fremmede arter utgjør en trussel mot norsk natur og økosystemer, og spredning av disse bør forhindres. Statsforvalteren har satt som vilkår for tillatelsen at tiltakshaver iverksetter nødvendige tiltak for å hindre spredning, jf. forskrift om fremmede organismer¹. Vi viser til forskriftens § 18 om alminnelige krav til aktsomhet.

Ved tomtegrensa er det grøfter som drenerer nordøstover mot starten på Blekkemyrsbekken. Blekkemyrsbekken renner ut i Smalelva. I Naturbase er det ikke registrert noen naturtyper eller arter av forvaltningsmessig interesse i bekken, men i Smalelva finner vi naturtypen *kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti*.

Blekkemyrsbekken er en liten bekk med lav vannføring. Vassdrag med lav vannføring er ekstra sårbare for forurensning, da slike vassdrag har mindre vannutskifting og dårligere fortynningsevne enn vassdrag med høy vannføring. Blekkemyrsbekken er i dag påvirket av eutrofi. Næringsrikt overvann fra komposteringsanlegget kan forverre eutrofisituasjonen i resipienten og føre til økt risiko for algeoppblomstringer, oksygenvinn og gjengroing av bekken. Dette vil kunne ha uheldige virkninger på naturmangfoldet.

Statsforvalteren vurderer at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å kunne vurdere effekten av tiltaket på naturmiljøet, jf. § 8. Videre anser vi at § 9 om føre-var-prinsippet og § 10 om samlet belastning på økosystemet blir ivaretatt gjennom vilkår fastsatt i tillatelsen. Så lenge komposteringsanlegget drives i tråd med vilkårene i tillatelsen, vurderer vi at driften ikke vil medføre vesentlige ulemper for naturmiljøet.

¹ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716>

Statsforvalteren minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11. Tiltakshaver plikter også å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å unngå eller begrense skadevirkninger på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Utslipp til vann

Veas Marked AS planlegger å benytte en tretrinnsstrategi for håndtering av overvann på tomta. De minste nedbørshendelsene vil håndteres ved infiltrasjon i fyllmassene som Kompostverket etableres på, samt via oppsamling av takvann. Det har blitt gjennomført undersøkelser for å kartlegge grunnforholdene på tomta. Undersøkelsene viser at grunnen har gode infiltrasjonsegenskaper ved mindre mengder vann, men at det ved større nedbørshendelser ikke kan forventes at alt regnvann vil kunne infiltreres. Som følge av dette planlegges det å håndtere større nedbørshendelser i åpne løsninger i det nordvestlige og sørøstlige hjørnet av tomta. Avskjærende grøfter rundt tomta vil sikre at alt overvann dreneres til disse områdene. I overvannshåndteringsområdene vil vannet fordrøyes i fordrøyningsbassenger, før det slippes ut til grøftene som leder ut mot Blekkemyrsbekken. Det er avsatt 2 800 m² areal til åpen overvannshåndtering, samt ca. 400 meter med drenggrøfter internt på tomta. Overvannet skal håndteres i henhold til retningslinjene i Morsaveilederen.

I det sørvestre hjørnet av tiltaksområdet ligger det en hensynssone for grunnvann. I sin overvannsrapport anbefaler Sweco at det må utøves forsiktighet ved infiltrering på denne delen av området. Av hensyn til dette legges det opp til at kompost til ettermodning lagres på den nordøstlige delen tomta. Tomta vil i tillegg ha en helning som gjør at overvannet renner i motsatt retning av hensynssonen. Kompost til ettermodning vil lagres utendørs i hauger med grunnflate på anslagsvis 1 200 m², kalt madrasser. Madrassene er tiltenkt lagret opp til to år. Det er planlagt å lagre opptil ni madrasser på en gang. Madrassene vil kontinuerlig tømmes og etableres på ny som del av prosessen.

Vurdering av miljømål gitt i vannforskriften

I henhold til § 4 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Utgangspunktet i forskriften er at ny aktivitet og inngrep ikke skal medføre forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt.

Blekkemyrsbekken er en liten bekk som tilhører vannforekomsten Smalelva Trøgstad (Vann-Nett ID 002-17-R). Ifølge Vann-Nett har vannforekomsten moderat økologisk tilstand, og dette skyldes blant annet forhøyede verdier for fosfor, nitrogen og påvekstalger. Vannforekomsten er i stor grad påvirket av diffus avrenning fra jordbruk og avløpsvann fra spredt bebyggelse. Den kjemiske tilstanden er udefinert. Blekkemyrsbekken renner ut i Smalelva (Vann-Nett ID 002-4147-R). I likhet med vannforekomsten Smalelva Trøgstad, har Smalelva moderat økologisk tilstand. Dette skyldes forhøyede verdier av fosfor og nitrogen, samt tilstanden for bunndyr i elva. Den kjemiske tilstanden er udefinert. Smalelva renner videre ut i Glomma, som munner ut i Oslofjorden.

Sweco skriver at komposten vil ha god evne til å absorbere og holde på vann. Ved intensiv nedbør vil det likevel kunne forekomme forurensning av overvann som kommer i kontakt med komposten. For å hindre forurensning til grunn og grunnvann via infiltrasjon av forurenset overvann, stiller Statsforvalteren krav om at strukturmateriale og kompost til ettermodning skal lagres på tett dekke. Lagringsplassen for strukturmateriale og kompost skal utformes slik at det ikke forekommer utslipp av forurenset avrenningsvann, eller spredning av partikler som følge av vind. Lagringsplassen for kompost til ettermodning skal i tillegg ha avskjærende vegger/membran som gjør at overvann fra

tomta ikke kommer i kontakt med kompostmadrassene. Avrenningsvann fra kompostmadrassene skal samles opp og leveres til godkjent mottak.

Veas Marked AS har søkt om å slippe ut overvann i Blekkemyrsbekken ved større nedbørshendelser. Vannet skal ledes til bekken ved hjelp av grøfter som går gjennom skog- og myrarealer. På bakgrunn av miljøtilstanden i vannforekomstene mener Statsforvalteren at fordrøyning med utslipp til bekk ikke er en god løsning. Grunnen til dette er at overvannet vil kunne være forurenset som følge av kontakt med kompost og annet avfall på tomte. Overvannet kan inneholde høye konsentrasjoner av fosfor og nitrogen, hvilket vil kunne forverre eutrofisituasjonen i bekken ytterligere. Utslippene vil også kunne påvirke nedstrøms resipienter, deriblant Smalelva og Oslofjorden.

Oslofjorden har i dag store problemer med eutrofi. I *Helhetlig tiltaksplan for en ren og Rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv* trekkes det frem at tilstanden for livet i Oslofjorden er svært alvorlig, og at påvirkningene på fjorden er langt større enn det økologien kan tåle. Påvirkningsbildet er sammensatt, men utslipp av næringssalter pekes på som en av de største påvirkningene. En rapport fra NIVA og Havforskningsinstituttet, *Utredning av behovet for å redusere tilførslene av nitrogen til Ytre Oslofjord*, viser at det slippes ut for mye nitrogen til Oslofjorden. Rapporten konkluderer med at det er behov for å redusere tilførslene av nitrogen for å kunne oppnå god økologisk tilstand i fjorden. Dette innebærer å redusere utslipp fra alle kilder som kan bidra til eutrofi.

På bakgrunn av tilstanden i Blekkemyrsbekken, Smalelva og Oslofjorden, vurderer vi at det er stor risiko for at utslippene fra Kompostverket vil vanskeliggjøre oppnåelsen av miljømålet om god økologisk tilstand i resipientene. Vi vurderer derfor at det ikke kan gis tillatelse til utslipp av overvann til Blekkemyrsbekken. Statsforvalteren stiller istedenfor krav om at alt overvann som har vært i kontakt med kompost på tomte, skal samles opp og leveres til godkjent mottak. Ved å stille disse kravene vurderer vi at tiltaket ikke vil føre til varig forringelse av miljøtilstanden eller vanskeliggjøre oppnåelsen av de fastsatte miljømålene for vannforekomstene.

Utslipp til luft

Lukt

Det vil kunne forekomme utslipp til luft fra anlegget i forbindelse med behandling av kompost. Veas Marked AS planla opprinnelig å benytte innendørs luftet rankekompostering med rankevending som metode for aktivfasen av komposteringsprosessen. Denne teknologien er mye brukt som teknologiplattform på store komposteringsanlegg i Europa og i Nord-Amerika. Fordelen med teknologien er at den er meget prosesseffektiv, gir god prosesskontroll og har stor prosessredundans med relativt begrenset bruk av teknologi. Imidlertid har teknologien en utfordring med inneklime ved høy luftfuktighet og risiko for høy konsentrasjon av gasser og lukter. Veas Marked AS opplyser om at de ikke har lyktes med å løse disse utfordringene innenfor akseptabel risiko. Det er derfor valgt å benytte en løsning med lukket kompostering istedenfor, hvor aktivfasen av komposteringen foregår inne i lukkede kompostromler. Lukkede komposteringsprosesser foregår ved at kompostblandingen ledes inn i et avgrenset og lukket rom hvor det tilsettes luft for å kontrollere komposteringsprosessen. Prosesslufta som ledes ut av det lukkede rommet, vil bli ført inn i et lukket ventilasjonsrør for prosessering før den ledes ut til ytre miljø. En lukket prosess vil gi mer kontroll over luftstrømmer og luktbehandling i anlegget, hvilket gjør det mulig å redusere risiko knyttet til utfordringer med fukt, gasser og lukt inne i prosesshallen. Dette vil gi bedre HMS-forhold for de som skal jobbe på anlegget.

Veas Marked AS skriver at anlegget har til hensikt å overholde BAT-AEL for luktutslipp, men det vurderes også andre teknologier enn de som er beskrevet i BAT, forutsatt at de oppfyller de

forpliktende utslippsnivåene. Det vil dannes noe ammoniakk i prosessen. Dette vil håndteres av en syrescrubber eller annen teknologi med tilsvarende ytelse, og videre behandling i luktreanseanlegg. Renset luft vil slippes ut gjennom ventilasjonssystemet. Det forventes ingen utslipp av miljøgifter til luft. Sweco har utarbeidet en luktrisikovurdering for anlegget. I risikovurderingen fremkommer det at selv med BAT-teknologi vil det være et betydelig luktutslipp fra ventilasjonssystemet, som vil kreve ytterligere tiltak for å fjerne eller redusere lukt. Veas Marked AS opplyser om at de jobber med å finne tilfredsstillende alternative løsninger eller avbøtende tiltak. En mulig løsning kan være å ha utslipp via en skorstein.

Statsforvalteren er kjent med at naboer i området tidligere har klaget på lukt fra det midlertidige anlegget til Veas Marked AS. Vi er opptatt av at det nye komposteringsanlegget ikke skal føre til luktproblemer for nærmiljøet. I tillatelsens punkt 5 har vi derfor satt krav til utslipp av lukt. Kravene baserer seg i stor grad på anbefalinger i Miljødirektoratets luktveileder TA 3019/2013. I veilederen anbefales det å sette strengere krav til utslipp av lukt enn det som følger av BAT-konklusjonene (200-1 000 ouE/Nm³ for kanaliserte utslipp til luft fra biologisk behandling av avfall, jf. BAT-konklusjon 34). Statsforvalteren har valgt å benytte de anbefalte luktgrenseverdiene i tillatelsen til Veas Marked AS. Vil stiller derfor krav om at luktemisjon fra punktutslipp ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager ikke skal overstige 1 ouE/m³, angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil. For diffuse utslipp (utslipp fra kompostmadrasser ol.) stiller vi krav om at frekvensen av gjenkjennbar plagsom lukt ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. ikke skal overstige 1 prosent av timene i en måned.

For å redusere luktutslipp fra anlegget stiller Statsforvalteren også krav om at slammet som skal benyttes til produksjon av kompost, leveres innendørs. Alt mottak av avløpslam skal skje i mottakshall med luftsluse og med tett dekke. Mottakshallen må være lukket og ha undertrykk når det pågår tømning slik at tømning skjer uten utslipp av vesentlig sjenerende lukt til omgivelsene. Mellom mottaksbingen og mottakshallen skal det være en port slik at slammet er lukket inne når bilene kjører inn og ut av mottakshallen. Slammet skal transporteres og leveres til Kompostverket i tankbiler, tette containere eller lastebiler med tildekking som hindrer utslipp av forurenset vann eller lukt.

I tillegg til utslipp fra anlegget, vil det kunne forekomme luktutslipp fra utendørs behandling av kompost. Dette inkluderer sikting og ettermodning av kompost, samt lagring av strukturmateriale. I luktrisikovurderingen skriver Sweco at det er stor usikkerhet knyttet til luktutslipp fra kompost til ettermodning, og det er sannsynlig at luktintensiteten vil variere over tid. Det antas at luktutslipp fra madrassene vil avta mye innen kort tid. Sweco vurderer at ettermodning av kompost isolert sett har liten risiko for å overskride grenseverdi for lukt hos nærmeste nabo, men at det kan gi ekstra belastning sammen med andre utslipp. Et mulig avbøtende tiltak kan være å dekke til madrassene. For å kartlegge luktutslippene fra kompost har Statsforvalteren satt som vilkår at det skal utføres en luktundersøkelse etter oppstart av komposteringsanlegget, jf. tillatelsens punkt 15.1.

Statsforvalteren vurderer at de fastsatte vilkårene i tillatelsen sammen med de luktreducerende tiltakene som Veas Marked AS beskriver i søknaden, vil sikre at det ikke forekommer luktproblemer i forbindelse med anlegget. Dersom det likevel skulle forekomme sjenerende utslipp av lukt, forutsetter Statsforvalteren at Veas gjennomfører avbøtende tiltak for å redusere luktproblemene. Bedriften skal ha et system for registrering av innkommende luktklager iht. tillatelsens punkt 5.3.4. Vi minner om at ifølge punkt 2.3 i tillatelsen, plikter Veas Marked AS å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader, dette gjelder lukt så vel som andre utslipp fra virksomheten.

Støy

Det forventes lite støy fra produksjonen av kompost. Komposteringsanlegget skal bygges i et industriområde der det allerede er mye støy fra kjøring av lastebiler. Sweco har utarbeidet en støyvurdering for produksjon og trafikk. I støyvurderingen konkluderes det med at virksomheten ikke vil føre til en vesentlig endring av støysituasjonen i området.

Siden området allerede er støyutsatt, vurderer Statsforvalteren at det er behov for å sette krav til støy for å redusere den samlede belastningen på nærmiljøet. For å sikre at støyen holdes på et akseptabelt nivå, har vi satt grenseverdier for støy i tillatelsen. Grenseverdiene er på linje med krav stilt til tilsvarende virksomheter i Oslo og Viken, og baserer seg på *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)*.

Støv

Det vil kunne oppstå noe støv i forbindelse med vending av kompostrankene og i forbindelse med eventuell kverning og sikting av strukturmateriale og kompost. For å begrense støvutslipp stiller Statsforvalteren krav om at det skal etableres faste plasser for kverning og sikting av strukturmateriale og kompost. Plassene skal utformes med tett dekke og klimavern for å redusere spredning av støv ved vind. Ved utfordringer med støv skal det iverksettes avbøtende tiltak i form av vanning eller annet, for å redusere støvproblemene. Alt sigevann fra kverning og sikting av kompost skal samles opp.

Grunnforurensning

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet. Veas plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Sweco har utarbeidet et notat som beskriver hvordan overvann fra tomte der Kompostverket ligger, vil kunne påvirke grunnvannet. I henhold til notatet forventes det svært begrenset grunnvannsutveksling mellom de tykke marine leirene under Kompostverket og grunnvannsmagasinet. Komposteringsanlegget forventes ikke å endre tilsig, tilstedeværelse eller kvalitet på grunnvannsmagasinet, så lenge det ikke opprettes retningsforbindelse mellom komposteringsanlegget og grunnvannsmagasinet.

Kjemikalier

Det vil være liten bruk av kjemikalier på komposteringsanlegget. Av kjemikalier som planlegges brukt er skumdemper og noen rengjøringsmidler. Rengjøringsmidlene skal være biologisk nedbrytbare og miljømerket. Skumdempere er silikonbasert, og anses ikke å være en potensiell fare for miljøet. Det vurderes i tillegg bruk av salpetersyre- eller svovelsyrebasert syrescrubber i forbindelse med luktfjerningsanlegget.

Statsforvalteren viser til kravene i forurensingsforskriften kapittel 18 - *Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall*. Vi viser også til substitusjonsplikten for bruk av kjemikalier. Det skal utvises aktsomhet ved bruk av kjemikalier, og Veas er ansvarlig etter *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester* (produktkontrollloven) å vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for helseskade eller miljøforstyrrelse.

Planmessige forhold

Området der anlegget skal plasseres er satt av til næringsbebyggelse i reguleringsplan *Henningsmoen næringsområde*, vedtatt 08.09.2015, med tillatelse til å utøve næringsvirksomhet som, på grunn av virksomhetens art med tanke på støv, støy og lukt, ikke kan plasseres på andre næringsareal i kommunen. Formål med næringsområdet er å tilrettelegge for trafikkbasert aktivitet med direkte tilknytning til tungtransporten på E18.

Samfunnsmessige hensyn

I juni 2017 kom Stortingsmelding nr. 45 (2016-2017); «*Avfall som ressurs - avfallspolitikk og sirkulær økonomi*». Norsk avfallspolitikk skal blant annet legge til rette for høy utnyttelse av avfallet. En forutsetning for gjennomføring av denne avfallspolitikken er at det finnes anlegg som tilbyr ulike løsninger for mottak, sortering, gjenvinning og behandling av avfall. Statsforvalteren vurderer at Veas Marked AS sitt komposteringsanlegg utfører en viktig samfunnsoppgave, og at aktiviteten er i tråd med de nasjonale målene for avfallshåndtering. Statsforvalteren mener det er viktig at avløps slam utnyttes som en ressurs. Kompost som blir produsert fra avløps slam og bioest kan brukes til jordforbedrings- og gjødselsformål.

I fremtiden vil det produseres biogass fra råslam ved Veas sitt anlegg på Slemmestad i Asker kommune. Bioesten vil omsettes via Kompostverket, hvor omlasting skjer på anlegget. Kompostverket vil i en slik produksjonskjede fungere som beredskapsanlegg for sluttbehandling av råslam.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnyttens virksomheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til virksomheten. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Veas Marked AS tillatelse til drift av komposteringsanlegg på Henningsmoen næringsområde (gbnr. 615/9) i Indre Østfold kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven §§ 11 jf. 29. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16 i samme lov.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Tabell 1: Oversikt over vilkårpunkter med frister i tillatelsen.

Referanse til vilkårpunkter	Tiltakstyper	Frister
2.7 Internkontroll	Gjennomgang og oppdatering av internkontrollen	Årlig gjennomgang og oppdatering ved endringer

5.3.3 Luktrisikovurdering	Det skal gjennomføres en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene i vedlegg 3 i Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013	Løpende oppfølging
5.3.4 Forebyggende tiltak og driftsplan	På bakgrunn av luktrisikovurderingen skal bedriften iverksette luktrisikoreducerende tiltak. Bedriften skal ha en driftsplan som sikrer at luktulempen ved virksomheten begrenses. Planen skal være i tråd med anbefalingene gitt i vedlegg 4 i TA 3019/2013	Løpende oppfølging
5.3.5 Lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klageregistrering	Bedriften skal ha en lukthåndteringsplan og en kommunikasjonsplan som er i tråd med anbefalingene gitt i TA 3019/2013	Løpende oppfølging
9.1 Energiledelse	Etablering av system for energiledelse	Senest 6 måneder etter at anlegget er satt i drift
11.5 Rapportering til Statsforvalteren	Rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via Altinn	1. mars hvert år
12.1 Miljørisikoanalyse	Gjennomgang og oppdatering av miljørisikoanalysen	Løpende oppfølging
12.5 Beredskapsplan	Oppdatering av beredskapsplan	Løpende oppfølging
13. 1 Luktundersøkelse	Gjennomføre luktundersøkelse jf. Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013.	Senest 6 måneder etter oppstart av anlegget
13.2 Utarbeidelse av støysonekart	Utarbeidelse av støyutredning med støysonekart	Senest 6 måneder etter oppstart av anlegget
13.3 Utarbeidelse av klimaregnskap	Bedriften skal utarbeide klimaregnskap for anlegget.	Løpende oppfølging
13.4 Utarbeidelse av program for utslippskontroll	Utarbeidelse av måleprogram for kontroll med utslipp av rapporteringspliktige komponenter	Før oppstart av anlegget
13.5 Tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann	Utarbeidelse av vurdering av behov for å dokumentere forurensningstilstanden i grunn og grunnvann	Senest 6 måneder etter gitt tillatelse

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 25.03.2022. Vi varslet sats 2-3 for behandling av søknaden. Dette tilsvarte et saksbehandlingsgebyr på kr. 175 000-245 200,- i 2022.

Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 3 kommer til anvendelse i denne saken. Veas Marked AS skal betale kr. 175 000,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtakene, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Torbjørn Raugstad
rådgiver

Tillatelse etter forurensningsloven til drift av komposteringsanlegg på Henningsmoen næringsområde i Indre Østfold kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 29. Det er satt vilkår med hjemmel i § 16 i samme lov. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis Veas Marked AS ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Nøkkeldata

Navn på juridisk enhet: Veas Marked AS
Organisasjonsnummer (juridisk enhet): 920652336
Navn på bedriften: Kompostverket
Organisasjonsnummer bedrift: 920868231
Postadresse for bedriften: Bjerkåsholmen 125, 3470 Slemmestad

Informasjon om virksomheten fra Statsforvalterens database:

Annleggsnavn: VEAS Marked AS – komposteringsanlegg (Kompostverket)	
Anleggsnr og anleggsaktivitet: 3014.0177.01 – Biologisk behandling av organisk avfall	
Kommune: Indre Østfold	Fylke: Viken
Lokalisering (UTM): sone 33, øst: 291040 nord: 6610247	
Lokalisering, adresse og gbnr.: Henningsmoen næringsområde i Indre Østfold kommune, gbnr. 615/9.	
Hovedkategori IED*: Gjenvinning og sluttbehandling av ordinært avfall over 75 tonn per dag	
IED-kode: 5.3 b)	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2023.0111.T		
Tillatelse første gang gitt: 12.06.2023	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Torbjørn Raugstad rådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00.	12.06.2023	Torbjørn Raugstad, 2021/20897	Tillatelsen ble gitt

Innhold

1	Tillatelsens ramme	6
1.1	Tillatelsen omfatter	6
1.1.1	Avfallstyper og avfallsmengder	6
1.1.2	Lagringstid og lagringssted	6
1.2	Driftstider	6
1.3	Utforming av anlegget	6
2	Generelle vilkår	7
2.1	Utslippsbegrensninger.....	7
2.2	Plikt til å overholde grenseverdier	7
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	7
2.4	Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt.....	7
2.5	Plikt til forebyggende vedlikehold	8
2.6	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	8
2.7	Internkontroll.....	8
3	Krav til avfallshåndtering.....	8
3.1	Krav til mottakshall.....	8
3.1.1	Mottak av biorest og slam.....	9
3.1.2	Registrering og dokumentasjon	9
3.1.3	Utlasting og utkjøring av slam/biorest og kompost.....	9
3.2	Krav til komposteringsanlegget.....	9
3.2.1	Generelt.....	9
3.2.2	Utforming av luktreanseanlegg.....	10
3.3	Krav til utendørs lagringsplass	10
3.3.1	Utforming.....	10
3.3.2	Krav til mottakskontroll og kompost som skal ettermodnes	10
3.4	Kverning og sikting av strukturmateriale og kompost.....	11
4	Utslipp til vann.....	11
4.1	Utslippsbegrensninger	11
4.1.1	Rent overvann	11
4.2	Diffuse utslipp til vann.....	11
4.2.1	Forurenset overvann	11
4.3	Sanitæravløpsvann.....	11
5	Utslipp til luft.....	12

5.1	Utslipp fra punktkilder	12
5.2	Diffuse utslipp til luft.....	12
5.3	Lukt	12
5.3.1	Krav til punktutslipp av lukt	12
5.3.2	Krav til diffuse utslipp av lukt	12
5.3.3	Luktrisikovurdering.....	12
5.3.4	Forebyggende tiltak og driftsplan	12
5.3.5	Lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klageregistrering	13
5.4	Støv	13
5.5	Støy	13
5.6	Lys	14
6	Nærmiljøtiltak	14
6.1	Forsøpling.....	14
6.2	Fremmede arter	14
6.3	Oppfølging av nærmiljøulemper	14
7	Grunnforurensning og forurensede sedimenter	14
8	Kjemikalier.....	15
9	Energi.....	16
9.1	Energiledelse.....	16
9.2	Utnyttelse av overskuddsenergi	16
9.3	Spesifikt energiforbruk	16
10	Egenprodusert avfall.....	16
10.1	Generelle krav.....	16
10.2	Håndtering av avfall	17
11	Utslippskontroll og rapportering til Statsforvalteren.....	17
11.1	Kartlegging av utslipp	17
11.2	Utslippskontroll	18
11.3	Kvalitetssikring av målingene	18
11.4	Program for utslippskontroll	18
11.5	Rapportering til Statsforvalteren.....	19
12	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	19
12.1	Miljørisikoanalyse.....	19
12.2	Forebyggende tiltak	20
12.3	Beredskapsanalyse	20

12.4	Beredskapsetablering.....	20
12.5	Beredskapsplan	20
12.6	Øving av beredskap	21
12.7	Varsling av akutt forurensning	21
13	Undersøkelser og utredninger	21
13.1	Luktundersøkelse.....	21
13.2	Utarbeidelse av støysonekart	21
13.3	Utarbeidelse av klimaregnskap	22
13.4	Utarbeidelse av program for utslippskontroll	22
13.5	Tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann	22
14	Eierskifte, omdanning m.v.....	22
15	Nedleggelse.....	22
16	Tilsyn	23
	Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.....	24

1 Tillatelsens ramme

1.1 Tillatelsen omfatter

Tillatelsen omfatter følgende aktiviteter:

- mottak og behandling av biorest og avløpslam
- mottak, kverning og mellomlagring av strukturmateriale (park- og hageavfall ol.)
- ettermodning av avvannet, stabilisert og hygienisert kompost til ettermodning

Det tillates ikke mottak av septikslam.

1.1.1 Avfallstyper og avfallsmengder

Avfallstype	EAL-kode	Mottatt årlig mengde våtslam/biorest (tonn)	Maksimal årlig mengde kompost produsert (tonn)
Avløpslam/biorest	19 08 05	100 000	50 000

1.1.2 Lagringstid og lagringssted

Avfallstype	Maksimal lagringstid	Lagringssted
Biorest og ikke-hygienisert og ikke-stabilisert avløpslam	2 uker	Innendørs mottaksbinge med tett dekke ¹ og undertrykk.
Kompost til ettermodning	2 år	Utendørs lagringsplass med tett dekke og avskjærende vegger/membran

1.2 Driftstider

Virksomheten skal følge driftstidene som er fastsatt i kommunens reguleringsplan for området.

1.3 Utforming av anlegget

Alle arealer hvor det kan være fare for avrenning av helse- og miljøskadelige stoffer skal ha tett dekke. Lagringsplassen for kompost til ettermodning skal i tillegg ha avskjærende vegger/membran for å hindre at overvann kommer i kontakt med komposten. Alt prosessvann og overflatevann som har vært i kontakt med kompost, inkludert søl på tomte, skal samles opp. Vann som ikke gjenbrukes skal leveres til godkjent behandlingsanlegg.

Oppdaterte tegninger som viser ledningsnett, kummer, renseinnretninger, utslippspunkter, prøvetakingspunkter og lignende, skal til enhver tid være tilgjengelig på anlegget.

¹ Med tett dekke menes for eksempel tett ugjennomtrengelig betong eller tilsvarende

Alle arealer som anvendes til virksomhet etter denne tillatelsen skal være inngjerdet eller på annen måte adgangsbegrenset slik at uvedkommende ikke kan komme inn på området utenom åpningstidene eller når ingen ansatte er til stede.

Anlegget skal være skjermet for skjemmende innsyn fra boliger og offentlig vei.

Alle bygninger, gjerder og lignende skal utformes etter gjeldende lovverk og reguleringsbestemmelser, og eventuelt andre planbestemmelser.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt **Error! Reference source not found.** til 16. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i denne tillatelsens punkt **Error! Reference source not found.** til 16.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i punkt **Error! Reference source not found.** til 16 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jfr. punkt 2.3.

Der det finnes relevante BAT-konklusjoner for virksomheten, skal det nye utstyret være i overensstemmelse med disse, jf. forurensningsforskriften kapittel 36 vedlegg 2.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens vilkår, må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår, må bedriften avklare med Statsforvalteren om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.6 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. punkt 12.7.

2.7 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 12.1.

3 Krav til avfallshåndtering

3.1 Krav til mottakshall

3.1.1 Mottak av biorest og slam

Alt mottak av biorest og avløpsslam skal skje i mottakshall med luftsluse og med tett dekke. Mottakshallen må være lukket og ha undertrykk når det pågår tømning slik at tømning skjer uten utslipp av vesentlig sjenerende lukt til omgivelsene. Mellom mottaksbingen og mottakshallen skal det være en luke slik at avfallet er lukket inne når bilene kjører inn og ut av mottakshallen.

Biorest og avløpsslam skal i minst mulig grad bli liggende i mottaksbingen.

Transport av biorest/avløpsslam til komposteringsanlegget skal skje på en slik måte at nærmiljøet i minst mulig grad blir påvirket. Avfallet skal transporteres og leveres til komposteringsanlegget i tankbiler, tette containere eller lastebiler med tildekking som hindrer utslipp av forurenset vann eller lukt.

Det skal være tilgjengelig utstyr for renhold av utstyr og kjøretøyer. Dersom transportutstyr eller biler er tilsmusset, skal disse rengjøres før avreise.

3.1.2 Registrering og dokumentasjon

Alt avløpsslam/biorest skal ved mottak registreres og dokumenteres med dato, tid, EAL-koder, vekt og hvor slammet er levert fra. Anlegget skal utarbeide egne skriftlige rutiner for dette.

Det skal gjennomføres kontroll av alle leveringer av avløpsslam/biorest inn til anlegget for å sikre at mottatt avfall er i samsvar med tillatelsen.

3.1.3 Utlasting og utkjøring av slam/biorest og kompost

Komposten skal være ferdig stabilisert og hygienisert ved uttak fra komposteringsanlegget. Kompost eller slam/biorest som tas ut fra anlegget skal ikke være en kilde til lukt. Utlasting av kompost og slam/biorest skal overvåkes slik at det kan kontrolleres om det avgir lukt. Avdekkes det luktutfordringer skal det umiddelbart iverksettes luktreducerende tiltak.

Det skal ikke kjøres ut slam/biorest eller kompost på tider av året hvor dette kan medføre risiko for avrenning av forurensning på brukerstedet (lokal mellomagringsplass). Kompost og slam/biorest må være innholdsdeklarerert før utkjøring.

3.2 Krav til komposteringsanlegget

3.2.1 Generelt

Alle bygg og tanker må ha tett dekke og være helt lukket med undertrykk slik at vesentlig sjenerende lukt ikke slipper ut fra behandlingsanlegget. Luft fra anlegget skal føres til luktreanseanlegg og renses slik at grenseverdiene i denne tillatelsen overholdes, før det slippes ut.

Anlegget må bygges så robust at det ikke oppstår driftsproblemer dersom slammet/bioresten inneholder fremmedlegemer som for eksempel grus.

Prosessvann fra anlegget og alt overvann fra lagring av kompost og slam skal samles opp og i størst mulig grad resirkuleres og gjenbrukes. Overskuddsvann skal leveres til godkjent behandlingsanlegg. Det tillates ikke utslipp av overvann til bekk, med unntak av rent takvann. Se nærmere beskrivelse av vilkår for utslipp til vann i tillatelsens punkt 4.

3.2.2 Utforming av luktreanseanlegg

Luktreanseanleggets kapasitet må være tilpasset størrelsen på behandlingsanlegget. Luktreanseanlegget må bruke en teknologi som gir best mulig renseseffekt (BAT) av luften fra behandlingsanlegget, slik at nærmiljøet i minst mulig grad blir påvirket av lukt. Se egne grenseverdier for lukt i tillatelsens punkt 5.

Utslipp fra luktreanseanlegget skal overvåkes gjennom målinger. Overvåkingen må kunne dokumenteres.

Planlagte avbrudd eller driftsstans på luktreanseanlegget skal begrenses til et minimum og ikke overskride 5 døgn per år. Driften skal overvåkes og varighet av driftsstans skal kunne dokumenteres.

Funksjonen av luktreanseanlegget skal kontrolleres jevnlig. Luktutslipp og renseseffekt skal rapporteres årlig i forbindelse med egenrapporteringen. Luktreanseanlegget må være bygget slik at det ikke blir påvirket i vesentlig grad av værforhold (temperatur og fuktighet).

Dersom det oppstår avbrudd eller driftsstans på luktreanseanlegget, skal innmatingen til behandlingsanlegget stanses og avløpsslammet må lagres eller bli behandlet på annen lovlig måte. Luktreanseanlegget må ha en overvåking som sikrer at feil på rensingen oppdages raskt.

3.3 Krav til utendørs lagringsplass

3.3.1 Utforming

Lagringsplassene for strukturmateriale og kompost til ettermodning skal ha tett dekke. Lagringsplassen skal i tillegg ha avskjærende vegger/membran som gjør at rent overvann fra tomta ikke kommer i kontakt med kompostmadrassene eller strukturmateriale.

Lagringsplassen for strukturmateriale og kompost skal utformes slik at det ikke forekommer utslipp av forurenset overvann, eller spredning av partikler som følge av vind.

3.3.2 Krav til mottakskontroll og kompost som skal ettermodnes

Komposten skal være stabilisert og hygienisert, før ettermodning utendørs kan finne sted. Komposten skal oppfylle de brukskvaliteter som gjeldende forskrift om gjødselsvarer mv. av organisk opphav.

Lagringsplassen for kompost til ettermodning skal deles inn, og delområdene skal merkes. Ranken/haugen skal merkes med dato for påbegynt lagring. Kompost hvor resultatene fra analyse av tungmetaller og annet ikke foreligger ennå, skal ikke blandes med kompost med kjent innhold.

Kompost som ikke overholder grenseverdien til tungmetaller med hensyn på bruk skal ikke mellomlagres, men leveres til godkjent mottak så raskt som mulig.

3.4 Kverning og sikting av strukturmateriale og kompost

Det skal etableres faste plasser for kverning og sikting av strukturmateriale og kompost. Plassene skal utformes med tett dekke og klimavern for å redusere spredning av støv ved vind. Ved utfordringer med støv skal det iverksettes avbøtende tiltak i form av vanning eller annet, for å redusere støvproblemene. Alt overvann fra området med kverning og sikting skal samles opp.

4 Utslipp til vann

4.1 Utslippsbegrensninger

4.1.1 Rent overvann

Virksomheten skal så langt det er mulig avskjære rent overvann fra tak og tilsvarende overflater. Dette skal ledes utenom overflater for avfallshåndtering.

4.2 Diffuse utslipp til vann

4.2.1 Forurenset overvann

Virksomheten skal så langt det er mulig avskjære overflatevann fra omgivelsene rundt anlegget.

Vann som kommer i kontakt med kompost (inkludert søl på tomta) eller annet avfall skal betraktes som forurenset. Alt forurenset overvann skal samles opp og gjenbrukes eller leveres til godkjent mottak med tillatelse etter forurensningsloven.

4.3 Sanitæravløpsvann

Sanitæravløpsvann skal samles opp og leveres til avløpsreanseanlegg for rensing. Det er kommunen som er forurensningsmyndighet for regulering av sanitæravløpsvann.

5 Utslipp til luft

5.1 Utslipp fra punktkilder

Virksomheten skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig.

Avgasser fra renseanlegg/prosessenheter skal ledes ut gjennom utslippssystem og slippes ut via skorstein eller liknende utslippsanordning.

5.2 Diffuse utslipp til luft

Diffuse utslipp til luft fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, åpning og lukking av porter, områder for lossing/lasting, område for kverning av kompost og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for nærmiljøet eller det ytre miljø, skal begrenses mest mulig.

5.3 Lukt

5.3.1 Krav til punktutslipp av lukt

Luktemisjon ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overstige $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil.

5.3.2 Krav til diffuse utslipp av lukt

Frekvensen av gjenkjennbar plagsom lukt ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 prosent av timene i en måned.

5.3.3 Luktrisikovurdering

Det skal gjennomføres en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene i vedlegg 3 i Miljødirektoratets veileder [TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven](#). Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal luktrisikovurderingen oppdateres.

5.3.4 Forebyggende tiltak og driftsplan

På bakgrunn av luktrisikovurderingen skal bedriften iverksette luktrisikoreduserende tiltak. Bedriften skal ha en driftsplan som sikrer at luktulemper ved virksomheten begrenses. Planen skal være i tråd med anbefalingene gitt i vedlegg 4 i Miljødirektoratets veileder [TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven](#). Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal driftsplanen oppdateres.

Bedriften skal daglig føre en driftslogg, slik at det kan dokumenteres at driftsplanen er fulgt.

5.3.5 Lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klageregistrering

Bedriften skal ha en lukthåndteringsplan og en kommunikasjonsplan som er i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veileder [TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven](#).

Bedriften skal informere Statsforvalteren og naboer når det planlegges aktivitet

som midlertidig kan medføre økt luktblastning. Det samme gjelder dersom svikt i utstyr e.l. kan medføre økte luktplager.

Bedriften skal ha et system for registrering av innkommende luktklager som skal knyttes til sted og tid. Det skal gjøres en vurdering av klagen opp mot driftsplanen og andre relevante forhold, og eventuelle gjennomførte tiltak skal beskrives. Denne informasjonen skal gjøres tilgjengelig for naboene og rapporteres til Statsforvalteren iht. punkt 11.5.

5.4 Støv

Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at det ikke medfører nevneverdige støvulemper for omgivelsene.

Eventuelle klager på støv skal loggføres sammen med en beskrivelse av situasjonen på klagetidspunktet og hvilke tiltak som er iverksatt for å avbøte på støvplagene.

5.5 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som (innfallende lydtrykksnivå) frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Tabell 5.5.1: Støygrenser

Dag (kl. 07-19)	Kveld (kl. 19-23)	Lørdag (kl. 07-23)	Søn-/helligdager (kl. 07-23)	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
L_{pAekvT}^*	L_{pAekvT}	L_{pAekvT}	L_{pAekvT}	L_{pAekvT}	L_{AFmax}^{**}
55 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)

* L_{pAekvT} A-veiet gjennomsnitt (dBA) midlet over driftstid der T angir timene virksomheten er i drift innenfor de gjeldende intervallene.

** L_{AFmax} A-veiet maksimalnivå (dBA) for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden målt med tidskonstant «Fast» på 125 s.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport på anleggsområdet samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftens område er likevel ikke omfattet av grensene.

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som er etablert etter at støygrensene trådte i kraft.

Bedriften skal utarbeide støysonekart for sin virksomhet jf. tillatelsens punkt 11.5.2.

Eventuelle klager på støy skal loggføres sammen med en beskrivelse av situasjonen på klagetidspunktet og hvilke tiltak som er iverksatt for å avbøte på støyplagene.

5.6 Lys

Lys og lyskastere som ikke benyttes ut fra et helse-, miljø- og sikkerhetsperspektiv i forbindelse med arbeider skal i minst mulig grad benyttes for å forhindre forurensning i form av lys, når det foretas arbeider om natten, mellom kl. 23.00-07.00.

6 Nærmiljøtiltak

6.1 Forsøpling

Nærmiljøet rundt anlegget skal ikke forsøples. Anlegget skal utformes med tanke på å hindre flygeavfall. Opprydding av skjemmende avfall på og nær anleggsområdet skal skje fortløpende.

6.2 Fremmede arter

Bedriften skal gjennomføre risikovurdering og ha rutiner for å minimere risiko for spredning og etablering av fremmede uønskede arter på anlegget, jf. forskrift om fremmede organismer § 18.

6.3 Oppfølging av nærmiljøulemper

Bedriften skal utarbeide driftsrutiner som sikrer at nærmiljøulempene som følge av virksomheten reduseres til et minimum. Dette forutsetter blant annet at bedriften foretar en systematisk oppfølging av klager på nærmiljøulemper, som for eksempel forsøpling, støy, støv, mv. Systematisk oppfølging av klager innebærer blant annet at bedriften vurderer hensiktsmessigheten ved egne driftsrutiner og behov for eventuelle endringer, samt behov for akutte tiltak.

7 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på virksomhetsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt

vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal Statsforvalteren varsles om dette.

Terrengingrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

Ved endelig nedleggelse av virksomheten, skal bedriften vurdere forurensningstilstand i grunn og grunnvann med hensyn til mulig forurensning av relevante farlige stoffer som er brukt, fremstilt eller frigitt ved virksomheten og treffe de tiltak som følger av forurensningsloven § 7 og § 20. Plan for tiltak skal forelegges Statsforvalteren. Statsforvalteren kan stille ytterligere krav med hjemmel i forurensningsloven. Se for øvrig punkt 15.

8 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe².

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

9 Energi

9.1 Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i virksomheten for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv

² jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.7. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

Systemet skal være etablert innen 6 måneder etter at anlegget er satt i drift. Systemet skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

9.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. punkt 11.5.

10 Egenprodusert avfall

10.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal primært søkes ombrukt i egen produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig gjenvinnes på annen måte.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med forurensningsregelverket.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

10.2 Håndtering av avfall

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører forurensende avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal håndteres i henhold til avfallsforskriften kapittel 11.

I tillegg gjelder følgende:

- a. All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. punkt 2.7 *Internkontroll* og 12 *Beredskap*.
- b. Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret.
- c. Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
- d. Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelselse av farlige stoffer, skal lagres med nødvendig avstand.
- e. Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke³ med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.

For visse typer tanklagring gjelder forurensningsforskriften kapittel 18.

11 Utslippskontroll og rapportering til Statsforvalteren

11.1 Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft, grunn og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 11.4).

Bedriften skal også kartlegge virksomhetens bidrag til støy.

11.2 Utslippskontroll

Virksomheten skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning. Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i tillatelsen
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av komponenter med målekrav fastsatt i tillatelsen

³ Med tett dekke menes fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper.

- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

Virksomheten skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver. For utslipp til luft skal prøvetakingsfrekvensen være minimum 2 prøver årlig.

For utslipp av komponenter som er regulert i kapittel 5, skal virksomheten årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til punkt 11.5.

11.3 Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når virksomheten selv analyserer.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver. Denne vurderingen skal utføres av fagkyndig tredjepart.
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr.

11.4 Program for utslippskontroll

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll (måleprogram) som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 11.1), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 11.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 11.3).

Måleprogrammet skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volum og innhold, til luft og vann
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent

- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Måleprogrammet skal holdes oppdatert.

11.5 Rapportering til Statsforvalteren

Virksomheten skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene i punkt 4 og 5 ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil Statsforvalteren ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

Bedriften skal sammen med den årlige egenkontrollrapporteringen sende Statsforvalteren en rapport om antall luktklager og antall lukthendelser ved bedriften det siste året. Det skal redegjøres for årsaken til de enkelte lukthendelsene og/eller luktklagene, og eventuelle tiltak som er gjennomført for å begrense eller stanse utslippet.

12 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

12.1 Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, i tråd med internkontrollforskriften jf. 2.7. Bedriften skal vurdere resultatene opp mot akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal også kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal i tillegg også omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer. Fare for utslipp til ytre miljø ved brann på anlegget, inkludert utslipp av slokkevann, skal inkluderes i miljørisikoanalysen.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

12.2 Forebyggende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Dette gjelder både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

12.3 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal virksomheten utarbeide og begrunne:

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

12.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsanalysen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

12.5 Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

12.6 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang per år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

12.7 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller, (sfovp@statsforvalteren.no).

13 Undersøkelser og utredninger

13.1 Luktundersøkelse

Bedriften skal gjennomføre en luktundersøkelse, jf. Miljødirektoratets veileder [TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven](#), vedlegg 6. Luktundersøkelsen skal vise hvor mange timer i en måned der det er gjenkjennbar lukt hos naboer. Det skal i tillegg kartlegges hvordan lokale værforhold, luftdrag fra veitrafikk og eventuelt endrede terrengformer i sandtaket vil påvirke luktspredning.

Luktundersøkelsen skal utføres innen 6 måneder etter oppstart av anlegget. Resultatene med rapporter skal være tilgjengelig ved tilsyn og på forespørsel sendes Statsforvalteren.

13.2 Utarbeidelse av støysonekart

Bedriften skal utarbeide to støysonekart for sin industrivirksomhet. Det ene skal vise støyutbredelsen i røde og gule soner, jf. [T-1442](#) kap. 2.2.1, og sendes kommunen. Det andre skal vise hvilke områder som har støynivåer over og under støygrensene i tillatelsen. Støysonekartene skal holdes oppdatert.

Støyutredningen med støysonekart skal være utarbeidet innen 6 måneder etter oppstart av anlegget. Støyutredning med støysonekart skal være tilgjengelig ved tilsyn og på forespørsel sendes forurensningsmyndigheten.

13.3 Utarbeidelse av klimaregnskap

Bedriften skal utarbeide et klimaregnskap for anlegget. Klimaregnskapet skal inkludere transport til, fra og ved anlegget. Klimaregnskapet skal være tilgjengelig ved tilsyn og på forespørsel sendes forurensningsmyndigheten.

13.4 Utarbeidelse av program for utslippskontroll

Bedriften skal utarbeide måleprogram for kontroll med utslipp av rapporteringspliktige komponenter. Måleprogrammet skal være ferdig utarbeidet før oppstart av komposteringsanlegget. Måleprogrammet skal være tilgjengelig ved tilsyn og på forespørsel kunne sendes forurensningsmyndigheten.

13.5 Tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann

Bedriften skal vurdere behovet for å dokumentere forurensningstilstanden i grunn og grunnvann. Denne vurderingen skal gjennomføres i henhold til trinn 1-3 i Miljødirektoratets veileder [M-630/2016](#) *Tilstandsrapport for industriområder*.

Vurderingen skal sendes Statsforvalteren innen 6 måneder etter gitt tillatelse.

Dersom Statsforvalteren med utgangspunkt i denne vurderingen finner at tilstanden i grunn og grunnvann må dokumenteres, vil bedriften bli pålagt å utarbeide en full tilstandsrapport i henhold til trinn 4-7 i Miljødirektoratets veileder [M-630/2016](#).

14 Eierskifte, omdanning m.v.

Hvis det driftsansvarlige selskap overdras til ny eier eller driftsansvaret overføres til annet selskap, skal melding sendes Statsforvalteren så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

15 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en industrivirksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren i rimelig tid på forhånd gi melding til forurensningsmyndigheten, samt gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Statsforvalteren kan også pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti som allerede er stilt iht. tillatelsen løper videre inntil Statsforvalteren etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet.

Ved nedleggelse eller stans skal virksomheten sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til avfallsforskriften kap. 11. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen. En tiltaksplan som viser hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre dette, samt en fremdriftsplan for arbeidet, skal sendes Statsforvalteren senest 3 måneder før nedleggelse.

Bedriften skal også for nedleggelsesåret rapportere miljødata og eventuelle avvik via www.altinn.no, jf. punkt 11.5.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Statsforvalteren i god tid før start er planlagt.

16 Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for Statsforvalteren eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anlegget til enhver tid.

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponentene er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i punkt 3-16.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroxydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater

Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rett kjedet)	4-HPbI
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre Perfluorheksansyre 2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	PFOA PFHxA HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Organiske UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
3-benzylidene-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2.1]heptan-2-one	3-BC